Харківський національний медичний університет

Кафедра мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

«Актуальні питання мікробіології у медицині освіті і науці»

15 жовтня 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ І НАУЦІ

Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

м. Харків, 15 жовня 2026 р.

Харків
ХНМУ
2026

Затверджено
Вченою радою ХНМУ
Протокол № 1 0 від 29.10.2026

Актуальні питання мікробіології у медичній освіті і науці: матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції, (м. Харків, 15 жовтня 2026 р.) / ред. колегія.: М.М. Мішина, О.В. Кочнєва, Мозгова Ю.А., І.А. Марченко – Харків : ХНМУ, 2026. – 68 с.

Захід зареєстровано в Центрі якості освіти МОЗ № 1033622

Редакційна колегія: М.М. Мішина,
О.В. Кочнєва,
Ю.А. Мозгова
І.А. Марченко

Оргкомітет конференції:

1. Мішина М.М. – завідувачка кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, доктор медичний наук, професор;

2. Кочнєва О.В. – доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, кандидат медичний наук;

3. Мозгова Ю.А. – доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, кандидат медичний наук, доцент;

4. Марченко І.А. – доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ, доктор філософії, доцент.

© Харківський національний
медичний університет, 2026

З М І С Т

Bondarenko Ya.D., Kochnieva O.V. MUCOCILIARY DYSFUNCTION IN RESPIRATORY PATHOLOGY: THE ROLE OF CILIARY EPITHELIAL PHASE SYNCHRONIZATION AND THE PERSPECTIVE OF MICROBIOME-ORIENTED CONTROL OF PATHOGEN COLONIZATION…….....	6
Dunaieva I.P., Doroshenko O.M. CURRENT APPROACHES TO THE PHARMACOTHERAPY OF INFECTIONS CAUSED BY CARBAPENEM-RESISTANT *ACINETOBACTER BAUMANNII*…….	10
Dzhoraieva S., Filimonova N. DETERMINATION OF *S. AUREUS* PHENOPATHOTYPES ISOLATED FROM PATIENTS WITH ATOPIC DERMATITIS…….....	13
Filimonova N.I., Tishchenko I.Yu., Seniuk I.V., Pokryshko O.V. INFLUENCE OF MEDICINAL DRUGS ON BIOFILM FORMATION BY MICROORGANISMS ……..	15
Shirinova L., Aliyeva S., Huseynova F. BIOFILM-FORMING BACTERIA IN SECONDARY INFECTIONS OF CUTANEOUS LEISHMANIASIS LESIONS……	19
Барбінова Є.О., Краснікова Л.В. ВПЛИВ ВОЄННИХ ДІЙ ТА МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ НА ПОШИРЕННЯ ПОЛІРЕЗИСТЕНТНИХ ШТАМІВ БАКТЕРІЙ……	21
Бережна А.В., Чумаченко Т.О. ГОНОРЕЯ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ АНТИМІКРОБНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО НАГЛЯДУ……..	23
Бондарук Д.В., Ткаченко Г.С., Краснікова Л.В. ПРОБЛЕМА ЗГАСАННЯ ПОСТВАКЦИНАЛЬНОГО ІМУНІТЕТУ ПРОТИ *BORDETELLA PERTUSSIS* ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ……	27
Дащук А.А, Мішина М.М., Дащук А.М., Добржанська Є.І. СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ТЕРАПІЇ РЕФРАКТЕРНИХ ДО ЛІКУВАННЯ ФОРМ ЕКЗЕМИ…….....	29
Дубініна Н. В., Тіщенко І. Ю., Тесленко Д.О. РОЛЬ БІОПЛІВОК У ПАТОГЕНЕЗІ ЕНТЕРОКОКОВИХ ІНФЕКЦІЙ ТА СТРАТЕГІЇ ЇХ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ……	31
Дугар Д.О., Кизим С.Є., Краснікова Л.В. ОНКОЛІТИЧНІ ВІРУСИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ МЕТОД ПРОТИПУХЛИННОЇ ТЕРАПІЇ…….	33
Зарубіна С.І., Кочнєва О.В. МОЛЕКУЛЯРНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ БІОПЛІВОК У *STREPTOCOCCUS MUTANS* ТА ЇХ РОЛЬ У РОЗВИТКУ КАРІЄСУ……...	36
Золотарьова С.І., Переверзєва К.А., Краснікова Л.В.	

безсимптомним, підлітки та дорослі стають головним резервуаром інфекції та джерелом зараження немовлят, які ще не досягли віку первинної вакцинації та мають найвищий ризик летальних ускладнень. Спираючись на данні доступних медичних джерел, можна визначити шляхи вирішення проблеми. Оптимізація календаря щеплень (бустеризація): Впровадження обов'язкових ревакцинацій для підлітків (11–12 років) і дорослих (кожні 10 років) комбінованими анаксинами зі зменшеним вмістом антигенів (Tdap/dTpa), а також застосування стратегії «кокону» (імунізація близького оточення новонародженого). Імунізація вагітних: обов'язкова вакцинація Tdap/dTpa у третьому триместрі кожної вагітності для ефективної трансплацентарної передачі материнських антитіл IgG плоду. Розробка вакцин нового покоління: створення інтраназальних живих атенуйованих вакцин (зокрема штаму BPZE1) та застосування везикул зовнішньої мембрани (OMV), які відтворюють природний шлях інфікування та формують мукозальний імунітет; використання інноваційних ад'ювантів (агоністів TLR та STING) для спрямованої індукції Th1/Th17-відповіді.

Висновки. Згасання поствакцинального імунітету є серйозним викликом для глобальної системи охорони здоров'я. Першочерговим короткостроковим рішенням є регулярна бустерна ревакцинація підлітків, дорослих та вагітних. Стратегічним довгостроковим напрямком є розробка та впровадження слизових (інтраназальних) вакцин нового покоління із сучасними імуномодулюючими ад'ювантами, здатними забезпечувати тривалий клітинний та мукозальний захист безпосередньо у дихальних шляхах.

СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ТЕРАПІЇ РЕФРАКТЕРНИХ ДО ЛІКУВАННЯ ФОРМ ЕКЗЕМИ

Дащук А.А, Мішина М.М., Дащук А.М., Добржанська Є.І.
Харківський національний медичний університет,
м Харків, Україна

Вступ. На сьогоднішній день існує більше трьох тисяч шкірних захворювань. Екзема відноситься до десяти найбільш

часто розповсюджених дерматозів. Вона характеризується різноманіттям клінічних форм, рецидивним перебігом та значним впливом на якість життя пацієнтів. Перебіг екземи варіюється від легких форм із локалізованими висипами та незначним свербежем до тяжких, рефрактерних форм, за яких стандартна терапія не забезпечує належного клінічного ефекту. Тому розробка та вдосконалення підходів до терапії таких форм є вкрай актуальною.

Результати аналізу фахових настанов/рекомендацій. Для контролю середньотяжких форм екземи, додатково до місцевої терапії, традиційно застосовують вузькосмугову UVB фототерапію з довжиною хвилі 311 нм, а також системні глюкокортикостероїди та імуносупресивні препарати, зокрема, циклоспорин, азатіоприн, метотрексат, мікофеналот мофетилу та інші лікарські препарати. Застосування перелічених лікарських засобів не завжди забезпечує необхідну терапевтичну відповідь, може супроводжуватись широким спектром протипоказань і ризиком побічних ефектів, а окремі препарати взагалі не рекомендовані сучасними настановами до застосування при екземі. На початку попереднього десятиліття розпочалося впровадження нових таргетних препаратів для лікування екземи, представлених біологічними препаратами, які являють собою моноклональні антитіла, та меншими за розміром синтетичними молекулами: інгібіторами янус-кіназ.

Аналіз сучасних клінічних настанов та рекомендацій продемонстрував значне розширення переліку таргетних препаратів. Серед них представлено понад 20 біологічних препаратів, інгібіторів янус-кіназ та інших таргетних лікарських препаратів. Більшість із них уже схвалені для застосування при екземі, тоді як деякі перебувають на різних етапах клінічних випробувань. На сьогоднішній день саме біологічні препарати та інгібітори янус-кіназ є одними з ключових напрямів розвитку системної терапії рефрактерних до звичайного лікування середньотяжких форм екземи. Поряд із препаратами, що вже увійшли до клінічної практики, продовжується дослідження нових терапевтичних мішеней та молекул. До перспективних напрямів належать лікарські препарати спрямовані на IL, TSLP та

інші компоненти імунного каскаду, а також молекул з таргетною дією. Таким чином, сучасна фармакотерапія переходить від неспецифічної імуносупресії до патогенетично обґрунтованої таргетної терапії.

Висновки. Розвиток біологічної терапії та інгібіторів янус-кіназ суттєво розширює можливості терапії екземи та створює передумови для переходу до персоналізованого лікування. У найближчому майбутньому вибір терапевтичної стратегії для кожного пацієнта здійснюватиметься з урахуванням форми, тяжкості та інших особливостей перебігу захворювання, що сприятиме оптимізації лікування.

РОЛЬ БІОПЛІВОК У ПАТОГЕНЕЗІ ЕНТЕРОКОКОВИХ ІНФЕКЦІЙ ТА СТРАТЕГІЇ ЇХ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ

Дубініна Н. В.[1], Тіщенко І. Ю.[2], Тесленко Д.О.[1]
[1]Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
[2]ПЗВО «Університет медицини та соціальних наук»,
м. Харків, Україна

Вступ. Наприкінці XX століття було переглянуто фундаментальні уявлення про біологію мікроорганізмів. Встановлено, що основною формою їхнього існування є біоплівка — саморегульована мікробна спільнота, занурена в захисний полімерний матрикс. Вона ефективно протистоїть імунному захисту хазяїна та дії несприятливих факторів, адже діє як згуртований і стійкий організм. За даними ВООЗ, понад 80% хронічних та нозокоміальних інфекцій пов'язані саме з біоплівковими формами мікроорганізмів. Перехід від класичного уявлення про планктонні клітини до розуміння біоплівок як складних багатоклітинних систем зумовив необхідність пошуку принципово нових підходів до терапії. Генетичні та фізіологічні відмінності між планктонними бактеріями та біоплівками вимагають нових підходах до діагностики та лікування. Оскільки механізми стійкості у складі біоплівки суттєво відрізняються від класичної антибіотикорезистентності та залишаються маловивченими, розробка нових стратегій боротьби з ними є

Наукове видання

Марина Митрофанівна Мішина
Олена Володимирівна Кочнєва
Юлія Анатоліївна Мозгова
Ірина Анатоліївна Марченко

Актуальні питання мікробіології у медичній освіті і науці

Матеріали всеукраїнської науково-практичної

інтернет-конференції

м. Харків, 15 жовтня 2026 р.

Відповідальний за випуск: Мішина М.М.

Набір та верстка: О. В. Кочнєва